

Monarchiet, og ikke ved en Bestemmelse, der udgaaer fra den danske Rigsdag alene. Jeg mener derfor, at der maa være overveiede Grunde til ikke nu at tage nogen Bestemmelse om denne Sag, saameget mere, som dette Undringsforslag igrunden, som jeg nylig sagde, blot indeholder et Princip, der dog umulig kan komme til Anvendelse i indværende Aar. Jeg vil derfor henstille til de ærede Forslagsstillere, om de ikke ville frasalde Forslaget eller ialtfald gjøre det til Gjenstand for særlig Indstilling.

B. Christensen: De formelle Betænkkeligheder imod Undringsforslaget under Nr. 35, som den ærede Krigsminister nylig har fremført, have ingenlunde undgaaet Forslagsstillernes Opmærksomhed. Det er ganske vist, at det ikke gaaer an, under et Finantslovsforslag at ville endelig afgjøre det Spørgsmaal, der foreligger her, men paa den anden Side vil det ikke være uden særdeles stor Betydning og uden særdeles vigtig Følge, dersom Thinget ved en Votering udtaler sig i den Retning, som Forslaget tyder hen til. Det er klart, at den ærede Krigsminister meget bestemt er Modstander af den Foranstaltning, hvorom der her er Tale, det er klart, at han meget bestemt troer at burde forlægge den Anskuelse, at Militaeret bør have en Statsfabrik, en Statsanstalt, en Anstalt, der drives for Statens Regning, for at stikke Militaeret den behørigte Forsyning. Det er imidlertid aabenbart, at dette Princip, efter det Opsving, som Fabrikationen i den Henseende har taget og faa hertillands, og efter den Lethed, hvormed man i paakommende Tilfælde udenlandsfra med en forholdsvis særdeles kort Frist kan forsyne sig, ikke kan vinde megen Anklang her i Salen. Den Omstændighed altsaa, at Usserød Klædefabrik, isald Regjeringen gik ind paa den Anskuelse, her er antydet, maatte realiseres, er saa langt fra at være det Modsatte af en Anbefaling for Forslaget, at det meget mere for den Majoritet blandt os, der til alle Tider har sættet for det Princip, at Staten ikke skulde entreprenere, allermindst i industrielle Anlæg, maa ligefrem gjøre, at vi maae søle en Opfordring til at komme til gennem et Botum at udtale os derom. Men dertil kom-

mer endnu, at vore Straffeanstalter, der jo fortære under et andet Ministerium, bitterlig lide af et meget stort Onde, Mangel paa en Arbeidsbeffæstigelse, der ikke paa en skadelig Maade concurrerer med den private Industrie, og det er vist, at, om end f. Ex. det Ministerium, hvorunder Straffeanstalterne fortære, aldrig saameget maatte ønske at faae dette Militairarbejde, saa vil det ikke faae det, saalænge den Modstand, der efter Overbeviisning, og altsaa Pligt, er tilstede hos Krigsministeren, ikke fjernes. Et Botum her i Salen af den foreslaaede Bestaendighed vilde altsaa indeholde ikke blot en nødvendig, men ogsaa upaatvivlelig en meget vigtig og formaaeende Opfordring for Ministerierne til dog engang at komme hen i den Retning, hvorom man dog virkelig skulde synes, at der ikke kan være stor Tvivl blandt Fleertallet af Stemmeberettigede. Erfaringen i andre Lande og selv her fra de forløbne Krigs-aar har jo dog noksom vist, at i en forholdsvis meget kort Tid kom man til det behørigte Forraad af Klæde og deslige, og at Armeens Forsyning i saa Henseende kunde skee, uden at Militaeret selv behøvede at være Fabrikant. Navnlig viser ogsaa Erfaringen, at Straffeanstalterne virkelig kunne benyttes til en Klædefabrikation, som er fuldkommen brugbar, og tillige, at det militaire Behov ad denne Vej kan tilfredsstilles. (Monrad: Maa jeg bede om Ordet.) Under disse Omstændigheder er det paa ingen Maade overskudigt, om Thinget, dersom det er af den Anskuelse, som Undringsforslaget antyder, giver denne sin Mening tilkjende ved at votere Forslaget, men deraf følger jo slet ikke, at det øieblikkelig maa indtræde, som Forslaget egentlig tilsigter som sit Endemaal. Det er klart, at det ikke vil være Mere eller Andet end en Opfordring for Hans Majestæts Regjering til at tage under endelig Overveieelse, om den ikke bør tage Initiativet og fremkomme med et Lovforslag for Armeens Forsyning paa en anden Maade end den hidtilværende. Det er naturligtvis ønskeligere, at Initiativet tages fra Regjeringens Side, end at det kommer her fra Thinget. Det var Hensynet dertil, i Forbindelse med Hensynet til, at en correctere Form vilde have været et særskilt Lovforslag,